

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris Sermones In Dominicis & Festa per annum

Bernardus <Claraevallensis>

Ser. I. De Evangelica lectione, ubi turba triduo sustinens Dominum 7.
panibus resicitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

In Festo SS. Petri & Pauli, Sermo III. 323

fanè conflictu funda quoq; necessaria est longanimitatis formam habens, quam huic maxime certamini nulla ratione deesse necesse est.

Quoties ergò vanitatis cogitatio mentem pulsat, si intimo cordis affectu divinas expavescere cœperis *comminationes*, seu *promissiones* eius desiderare, non sustinet Goliath utriuslibet lapidis jactum, sed reprimitur illicò tumor omnis. Quod si venerit in mentem *dilectio* illa tam ineffabilis, quam tibi DEUS maiestatis exhibuit, an non illico inardescens ad charitatem prorsus abominari incipis & abjicere vanitatem? Sic & *exempla Sanctorum* si diligenti tibi consideratione proponas, erit sine dubio ad reprimendam elationem cogitatio ista perutilis. Jam verò si fortè insurgente subito elatione nihil ex his quæ diximus, apprehendere quiverit manus tua, toto fervore ad eam convertere, quæ sola restat, *orationem*: & continuò quem elevatum videras & exaltatum sicut cedros Libani? subversus impius, jam non erit.

Sed quæras fortasse quemadmodum suo ipsius gladio Goliath possis *Quomodo Goliath suo ipsius gladio perimendus.* abscindere caput, id enim tanto tibi jucundius, quanto molestius hosti. Dico breviter, quoniam expertis loquor, & qui facile capiant & advertant sine mora, quod in semetipsis crebrò sentiunt accidere. Quoties te provocante vanitate ad recordationem comminationis divinæ, seu promissionis, aut cæterorum quæ supra diximus, confundi cœperis & erubescere, devictus est quidem Goliath, sed forsitan adhuc vivit. Accede itaque propius, ne fortè resurgat, & stans super eum mucrone proprio caput eius abscinde, de ea ipsa quæ te appetit vanitate perimens vanitatem. Elata siquidem cogitatione pulsatus, si ex ea ipsa materiam & occasionem sumas humilitatis, quo nimirum humilius deinceps & abjectius tanquam de superbo homine sentias de teipso; Goliath utique Goliath gladio peremisti.

DOMIN. VI. POST PENTECOSTEN.

De Evangelica lectione, ubi turba triduo sustinens Dominum septem panibus reficitur.

S E R M O I.

Misereor super turbam, quia jam triduo sustinent me, nec habent quod manducent^a.

^a Matt. 15. d
Mar. 1. 8.

Evangeliū, Fratres, ob hoc scriptum est, ut legatur, nec ob aliud legitur, quàm ut rationabilem consolationem vel desolationem exinde capiamus. Est enim secularibus consolatio vana de terrenarum affluentiarum rerum, vana nihilominus de earum penuria desolatio. Ait Evangelium speculum veritatis nemini blanditur, nullum seducit, talem in

Sermones S. Bernardi.

Si

eo

eo se quisque reperiet qualis fuerit, ut nec ibi timore trepidet ubi non est timor : nec lætetur cum male fecerit. Sed quid dicit scriptura ^b ? *Si quis auditor est verbi, & non factor, hic comparatur viro consideranti vultum nativitatæ suæ in speculo. Consideravit enim se, & abiit, & statim oblitus est qualis fuerit.* Nos autem, Fratres, non sic, obsecro, non sic, sed consideremus nosmetipsos in ipsa quam audivimus sacri Evangelii lectione, ut proficiamus ex ea, & corrigamus secundum eam, si qua in nobis deprehendimus corrigenda. Propter hoc enim optat Propheta ^c dirigi vias suas, ad custodiendas justificationes Domini ; *Tunc* (inquiens ^d) *non confundar, cum perspexero in omnibus mandatis tuis.* Et ego quidem non confundor, sed glorior pro vobis, Fratres mei, quoniam Salvatorem in deserto sequuti, securi existis ad eum extra castra : sed vereor ne quis forte in triduana expectatione pusillanimis inveniat, & in Ægyptum seculi huius nequam vel corde, vel etiam & corpore revertatur ; Merito proinde clamat divina Scriptura, & dicit : *Expecta Dominum, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum :* Sed quandiu necesse est sustinere ? Prorsus donec misereatur tui. *Quæris quando ? Misereor, inquit, super turbam, quia iam triduo sustinent me.*

Viam enim trium dierum eas necesse est in deserto si gratum DEO tuo offerre volueris sacrificium : & triduo sustineas Salvatorem, si miraculi panibus desideras satiari. *Prima est dies timoris, dies, inquam, declarans & illuminans tenebras tuas, interiores scilicet, & horrendum gehennæ supplicium demonstrans, in quo sunt tenebræ exteriores ; huiusmodi siquidem cogitatio, sicut ipsi nostis, nostræ solet exercere primordia conversionis. Secunda est pietatis dies, qua respiramus in luce miserationum Dei. Tertia dies est rationis, in qua veritas innotescit, ut tanquam ea debito quodam naturæ sine aliqua contradictione creatori subiecta sit creatura, servus serviat redemptori. Exhinc jubemur jam discumbere, ut charitas ordinetur in nobis, Exhinc aperit Dominus manum suam, & implet omne animal benedictione. Verum quoniam Apostolis dicitur, *Facite homines discumbere :* quorum nos (licet ad confusionem nostram) habetis vicarios qualescunque, discumbere vos admonemus, fratres charissimi, ut refecti pane benedictionis subsistere possitis in via, ne forte misera necessitate compulsi descendatis & vos in Ægyptum, & incipiant vobis illudere, qui necdum vobiscum in deserto sequuti sunt Salvatorem. Miseri sanè & ipsi qui non exire cum exeuntibus, sed planè miserabiliores omnibus hominibus, qui profecti quidem cum aliis, sed non cum aliis sunt refecti.*

Porro si fuere qui discumbentibus aliis post dumeta seu diversiora quævis

Triduum mysticum quo sustinendus salvator.

Discubium spirituale.

quævis absconditi latuere, homines eiusmodi jejunos vacuosque reman-
fisse quis nesciat? Sic & eos nihilominus, qui levitate & curiositate ducti,
circumquaque vagantes minimè resederunt, aut qui resederunt quidem,
sed non in ordine nec in numero cæterorum. Hortamur proinde chari-
tatem vestram, & pastoralis sollicitudine admonemus, ne quis ex vobis in-
veniatur angulos amare, sectari latebras, quærere diverticula: quoniam
qui malè agit, odit lucem, & nō venit ad lucem, ut non arguantur opera eius f.
Sed nec inveniatur in nobis, qui circumferantur omni vento doctrinæ,
instabiles & inquieti, nihil in se soliditatis, nihil gravitatis habentes, tan-
quam pulvis quem projicit ventus à facie terræ. Nam de his quid di-
cam, quorum manus contra omnes, & manus omnium contra ipsos? Hi
sunt qui separant semetipsos, animales, spiritum non habentes, quoniam
nemo in spiritu Dei loquens dicit anathema IESU g. Nequissima planè
& perniciosissima pestis: quoniam universos unius obstinatio turbat, &
fit omnibus discordiæ fomes, materia scandalorum. Denique Prophe-
tam audi, qui de vinea Domini loquens, *Singularis*, inquit ^b, *serus depa-*
stus est eam. Pro huiusmodi rogo & obsecro vos, fratres mei, fugite simu-
lationem omnem, & angulos propriæ voluntatis: fugite inquietudinem
& spiritum levitatis, fugite obstinationem, & nequissimum vitium singu-
laritatis, nisi fortè (quod absit) fraudare vultis animas vestras, panis edu-
lio benedicti.

Anguli &
latebra vi-
tanda.

f Ioan. 3. c

g 1. Cor. 12. a

b Psal. 79. b
Singularitas
nequissimum
vitium.

Jam verò ne longiùs protraham vos, septem panes quibus reficia-
mini, isti sunt. *Primus* panis verbum DEI, in quo vita hominis est,
sicut & ipse testatur ^v. *Secundus* panis obedientia est, quoniam *meus ci-*
bus est, inquit ^k, *ut faciam voluntatem eius qui misit me.* *Tertius* panis
meditatio sancta, de qua scriptum est ^l! Cogitatio sancta conservabit
te. Et quæ alio in loco ^m nominari videtur panis vitæ & intellectus,
Quartus panis orantium lachrymæ. *Quintus* verò pœnitentiæ labor est,
Nec mireris quod laborem aut lachrymas panem dixerim, nisi fortè exci-
dit tibi quod in Propheta legisti ⁿ: *Cibabis nos pane lachrymarum*, & item
in alio Psalmo: *Labores*, inquit ^o, *manuum tuarum quia manducabis, bea-*
tus es & bene tibi erit. *Sextus* panis est jucunda unanimitas socialis, pa-
nis, inquam, ex diversis granis confectus, fermentatus utique sapientia

i Luc. 4. a

k Ioan. 4. c

Septem panes
mystici.

l Prov. 12.

m Eccl. 11. a

n Psal. 79. a

o Psal. 126. a

DEI. Porro *Septimus* panis est Eucharistia, quoniam *panis*,

inquit ^p, *quem ego do, caro mea est pro
mundi vita.*

p Ioan. 6. a

Sf 2

IN EA,